

Vammaiset henkilöt

TURVAKOTIPALVELUISSA

APUA LÄHISUHDEVÄKIVALLAN LOPPUMISEEN

Kaikille saavutettava turvakotipalvelu on merkittävä palvelu vammaisten henkilöiden ihmis-oikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta. Tämä tarkoittaa esteetöntä turvakotia, jossa toteutuu fyysisen esteettömyyden lisäksi tuen ja tiedon esteettömyys ja saavutettavuus. Käytännössä se merkitsee erilaisia kommunikoinnin mahdollisuuksia sekä turvakodin tarjoaman tiedon saavutettavuutta ja ymmärrettävyyttä vamman edellyttämällä tavalla.

Tästä linkistä löydät, missä turvakodit sijaitsevat: www.thl.fi/turvakotipalvelut

VAMMAISELLA MUITA SUUREMPI RISKI

Väkivalta on väkivaltaa, oli kohteena kuka tahansa. Vammaisuus ei suojele väkivallalta. Sekä vammaisilla lapsilla että aikuisilla on vammattomia suurempi riski joutua väkivallan uhriksi.

Lisäksi vammaisuus sinänsä voi vaikeuttaa avun hakemista konkreettisesti.

Vammaisten ihmisten haavoittuvuutta lisäävät mm. riippuvuus, näkymättömyys ja kyvyttömyys suojautua väkivallalta. Väkivallan tekijä on usein vammaiselle henkilölle entuudestaan tuttu.

KAIKKI VAMMAISET EIVÄT OLE SAMANLAISIA

Vammaisuus on käsitteenä moninainen eivätkä vammaiset ihmiset ole yhtenäinen ryhmä.

Vammaispalvelulain mukaan vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista. Kyse on toimintarajoitteista, joiden syynä on vamma tai pitkäaikainen sairaus.

ERITYISPIIRTEITÄ VAMMAISEEN KOHDISTUVASSA VÄKIVALLASSA

- apuvälineiden vahingoittaminen
- lääkityksen manipulointi
- välttämättömän avustamisen laiminlyönti
- laitokseen joutumisella uhkailu
- yksin tai avustamatta jättäminen
- itsetunnon nujertaminen vammaa pilkkaamalla.

Vammaiseen kohdistuvassa väkivallassa väkivallan tekijöinä voivat olla

- partnerit tai entiset partnerit
- perheenjäsenet
- huonetoverit
- sukulaiset
- avustajat
- viralliset huolenpitäjät eri palveluissa
- tuttavat
- tuntemattomat henkilöt.

Tärkeää tietää

Vammaisiin ihmisiin kohdistuvassa väkivallassa on joitakin erityispiirteitä, jotka ammattilaisen on hyvä tiedostaa, jotta hän voi tunnistaa väkivaltaa kokeneen vammaisen henkilön sekä auttaa häntä.

OTA HUOMIOON

- Turvakodin työntekijöiden on keskeistä perehtyä vammaisten ihmisten kohtaamaan väkivaltaan ja sen ilmenemismuotoihin.
- Vammaiset ihmiset eivät aina tunnista kokemaansa väkivaltaa. He eivät ole aina tietoisia omista oikeuksistaan ja rajoistaan.
- Vammaisten henkilöiden tietoisuutta väkivallasta, seksuaalisesta väkivallasta ja avun hakemisesta on tärkeää lisätä.
- Vammaiselle henkilölle on tarjottava mahdollisuus keskustella väkivallasta ilman väkivallan tekijän läsnäoloa.

MAAHANMUUTTAJALLA ERITYISHAASTEITA

- Vammaisen maahanmuuttajan erityishaasteita ovat tietämättömyys tarjolla olevista palveluista sekä kielitaidon ja sosiaalisten verkostojen puute.
- Turvakodin käsite voi olla vieras, jos lähtömaassa ei kyseistä palvelua ole. Tulkin käyttö on usein tarpeen.
- Tulkkaus tulisi huomioida jo siinä vaiheessa, kun palveluita suunnitellaan.
- Selkokieli on hyödyksi henkilölle, joka osaa jo jonkin verran kieltä.

LISÄTIETOJA

www.thl.fi/turvakotipalvelut
www.thl.fi/kasvunkumppanit > työn tueksi >
Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisytyö

YHTEYSTIEDOT

Helena Ewalds
kehittämispäällikkö, Valtion muut erityispalvelut -yksikkö
Joonas Peltonen
erityisasiantuntija, Valtion muut erityispalvelut -yksikkö
etunimi.sukunimi@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL
www.thl.fi • twitter.com/THLorg • facebook.com/thl.fi